

Ideer

DIKTET

som ein brann lyser bedehusteltet i skogen og mørket og kvelden og

ein stad bak teltduken speler noen jag skall gå genom tysta skyar

han er den vesle guten og dei vaksne roper og taler i tunger

han søv og er ein del av den store oppvakninga

Øystein Hauge

Hentet fra den nye samlinga «Stilleben» (Tiden Norsk Forlag 2010)

• Ei uke med hauges nye dikt: Romsdalsalpene smiler.

KULTURTIPSET

Ovnsbyggerne i Auschwitz

UTSTILLING:

11. mars åpner utstillingen «Dødens ingeniører» på Teknisk Museum i Oslo. Utstillingen tar utgangspunkt i den velrennomerte maskinfabrikken Topf & Söhne, som innledet et samarbeide med SS under krigen og leverte krematorievovnene til tilintetgjørelsesleiren Auschwitz-Birkenau.

INGENIØRENE VAR fullt klar over hva ovnene skulle brukes til, men la likevel sin profesjonelle sjel i å perfektionere og effektivisere dem. «I manges øyne er Teknisk museum først og fremst et sted for feiringen av den moderne teknologiens triumfer, et sted der teknologien symboliserer fremskrittstro og utviklingsoptimisme. Dødens ingeniører plasserer teknologien i en helt annen og langt mer urovekkende kontekst», skriver museet på sin hjemmeside. Utstillingen ble første gang vist ved det jødiske museet i Berlin, og skal stå i Oslo fram til oktober i år.

Marte Michelet

Debatt- og kronikkansvarlig i Dagbladet

KULTUR I BILDER

SNØKUNST: En snøskulptur inspirert av «Venus de Milo», laget av Elisa Gonzalez og hennes to barn utenfor deres hjem i New Jersey, USA. Etter at noen naboer klagde til politiet fordi skulpturen var naken, ble Gonzalez-familien nødt til å ta på den anstendige klær. Foto: AFP/Scanpix

NORSK PÅ OSCAR: I 2007 hentet Torill Kove hjem den første norske Oscar-prisen på 55 år. Filmskaperen fra Hamar som er bosatt i Canada vant prisen for kortfilmen «The Danish Poet», og fulgte med det i fotsporene til Thor Heyerdahl, som i 1952 ble tildelt Oscar for beste dokumentarfilm for «Kon-Tiki». Norske filmer har flere ganger blitt nominert i kategoriene Beste Fremmedspråklige Film og Beste Dokumentarfilm, men det har foreløpig blitt med de to prisene. I år er ingen norsk film nominert.

Når de **Oscar-nominerte skuespillerne** ankommer og lobbyvirksomhet for deres kandidatur.

Stjernenees valgkamp

OSCAR-FESTEN

Randi Fuglehaug
rfu@dagbladet.no

NEW YORK (Dagbladet): Vi vet at det kommer til å bli tårer. Vi vet at det kommer til å bli snør. Vi vet at det kommer til å bli takk til høyere makter, og at de som ikke husker å takke andre viktige støttespillere, glemmer den dårlige samvittigheten når de står i blitzregnet med en skreddersydd designerkjole og en tung statuett i armene. Men hva skjer i kulisserne før stjernene møtes på Kodak Theatre i Los Angeles? Hva er det som avgjør hvorvidt det er Meryl Streep eller Sandra Bullock som etter i morgen kveld kan sette prisen for beste kvinnelige hovedrolle på gjestetoalettet sitt?

DET ER IKKE UTEN grunn mange kaller nominasjonsprosessen for «Oscar-valgkampen». Vinnerne av de 24 prestisjetunge prisene blir avgjort av en «valgkrets» bestående av 5777 mennesker, blant dem mange skuespillere. Som i politiske valgkamper, er prinsippet at velgerne ikke skal la seg påvirke av andre ting enn sine egne meninger om det de ser på det store lerretet. Det betyr blant annet at filmselskapene som sender ut dvd-er med årets filmer til velgerne, må

fjerne sitatene fra kritikere på baksiden. Det betyr imidlertid ikke at velgerne ikke lar seg påvirke av utenforstående faktorer likevel.

– Det er alltid grasrotoprør og prosesser som likner på primærvalg, skriver Mark Harris i New York Magazine-artikkelen «The Red Carpet Campaign – Inside the singular hysteria of the Academy Awards race»

– Til slutt springer de nominerte ut av en kombinasjon av gode filmer og god planlegging.

PLANLEGGING VAR STRATEGIEN

til filmselskapet Fox Searchlight, da de skaffet seg Scott Coopers debutfilm «Crazy Heart» i juli i fjor. I løpet av høsten vurderte filmselskapet hvilke skuespillere som kunne være aktuelle for en Oscar-nominasjon. De ante at det kunne være en ledig plass i heatet, en som «Crazy Heart»-hovedrolle inneholder Jeff Bridges kanskje kunne ha sjanse til å fylle – om de fikk filmen på kino raskt nok. Derfor forandret Fox Searchlight premieredatoen fra våren 2010 til desember 2009. Og mens de potensielle konkurrentene Daniel Day-Lewis («Nine») og Mark Wahlberg («The Lovely Bones») ikke gikk helt hjem hos kritikere, fikk Bridges strålende mottakelse for sin rolle i den lille filmen om en alkoholisert countryartist. Knappe to måneder seinere var han Oscar-nominert.

– At Bridges gir en nydelig, beundringsverdig opptreden i «Crazy Heart» var ikke bare viktig,

det var avgjørende. Men det var også ikke nok, skriver Mark Harris.

– Og det er der Oscar-valgkampen kommer inn. Ingen offensiv eller bestikkelse kan få Oscar-akademiets medlemmer til å stemme på en skuespiller, registrer eller et manus de ikke liker. Men det er smart Oscar-kampanje (på samme måte som en suksessrik politisk valgkamp) gjør, er å gjøre noen eller noe til en del av en større historie, og «Crazy Heart» hadde en god en å fortelle: Bridges, en godt likt skuespiller som jevnlig har vært nominert og som nylig fylte 60 år, har aldri vunnet en Oscar. Med andre ord: Det er hans tur.

DET LIGGER I DEN narrative ånden. Harris mener at å fronte «en god Oscar-historie» gjør at de som skal stemme fram nominerte og vinnere, føler at de ferdigskriver en større handling når de setter et navn på stemmeseddelen – akkurat som mange følte da de stemte på Barack Obama i presidentvalget i USA høsten 2008. Det finnes mange kategorier for disse historiene i Oscar-verdenen, og de viktigste, mener New York Magazine-skrubenten, blir brukt opp igjen år etter år:

Den lille filmen som ble stor, som både «Little Miss Sunshine» og «Juno» er nylige eksempler på, er blant dem. Her handler det om lavbudsjettproduksjoner som mot alle odds har blitt kritikersuksesser, om uavhengige selskaper (David) som utkonkurrerer de store studioene (Goliat). Det ble tidlig klart at det var Lionsgates «Precious» som skulle bli årets «lille» kandidat, etter at filmen ble omfavnet av både kritikere, kinopublikum og Oprah Winfrey (som var produsent).

Den 26 år gamle hovedrolle-innehaveren og filmdebutanten Gabourey Sidibe, som spiller en overvektig jente som blir voldtatt og gjort gravid av faren sin, kan også hevde seg i en uskreven Oscar-kategori for skuespillerne: *Askepott-historien*. Så seint som i 2007 vant den da 25 år gamle skuespillerdebutanten (og «American Idol»-finalisten) Jennifer Hudson Oscar for beste kvinnelige birolle for sin innsats i «Dreamgirls».

I morgen kjemper Sidibe om

I den merkelige Oscar-etiketten er det helt greit med knallharde kampanjer for å få en nominasjon, fordi man rettferdiggjør det med at skuespillerne hjelper filmene sine.